Ч. 102 | Середа 8 (20) мая 1896. | Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

†

Єго Цїс. і Корол. Високість
Найдостойнїйший Архікнязь
Кароль Людвик
брат Є. Величества Цїсаря, ґенерал кавалериї і властитель 7-го полку уланів упокоїв ся по короткій недузї нинї рано о 6-тій годинї 45 мінут у Віднї.

Блаженної памяти Найдостойнїйший Архікнязь Кароль Людвик, другий брат Є. Вел. Цїсаря, родив ся дня 30. липня 1833 р. і був три рази жонатий: перший раз з княг. Марґаритою, донькою короля Іоана саского; другий раз з княг. Мариєю Анунциятою, донькою Фердинанда II. короля обох Сицилїй, а третий раз від липня 1873 р. з Мариєю Тересою Браґанца, донькою кн. Михайла, інфанта португальского. Покійник полишив з другого подружя слїдуючі дїти: Франца Фердинанда д'Ест, Оттона, Фердинанда і доньку Марґариту, віддану за кн. Альбрехта Віртембергского; з третого подружя доньки Марию Анунцияту і Єлисавету.

По смерти бл. п. наслїдника престола Архікн. Рудольфа, наслїдство престола повинно було після праґматичної санкциї перейти на найблизшого брата цїсарского, отже на Найдост. Архікн. Людвика, взглядно в случаю коли би він того зрік ся, на найстаршого єго сина Франца Фердинанда д'Ест. Як звістно, в справі сїй не було нїчого порішено публично, але мимо того уважано загально Найд. Архікн. Франца Фердинанда д'Ест яко пресумптивного наслїдника престола. Тепер по смерти Найдост. Архікн. Кароля Людвика, право наслїдства без нїяких дальших постанов переходить вже на єго синів.

Покійний Архікнязь займав межи всїма архікнязями побіч блаженної памяти Архікн. Альбрехта найвиднїйше становище, заступав часто Є. Вел. Цїсаря і сповняв нераз важні місиї політичні. Специяльно в нашім краю Єго Найдостойнїйша особа була добре звістна. Найдостойнїйший Архікн. маючи 22 лїт загостив був в грудни 1853 р. до Львова і замешкав тут в будинку Товариства кредитового земского при улици, котра з тої пори і до нинїшного дня називає ся улицею Кароля Людвика. Найдост. Архікн. проживав у Львові аж до 19 серпня 1855 р. а опісля перенїс ся до Інсбрука. В 1894 р. гостив Найдост. Архікн. Кароль Людвик два рази в нашім краю взглядно в єго столици, раз сам коли в імени і з припорученя Є. Вел. Цїсарря відкривав виставу краєву, а другий раз у вересни з Найдост. женою.

О недузї покійника майже нїчого доси не було чувати, хоч, як тепер показує ся, пок. Архікнязь нездужав вже від марта на катар кишковий, котрого, як кажуть, набавив ся в Єгиптї. Аж приїзд Є. Вел. Цїсаря до замку в Ляїнц звернув увагу на небезпечний стан недужого. Лїкарі, доктори Роллетт, Найсер і Відергофер, котрі доглядали недужого, видали слїдуючий білетин: 1) Найдост. Архікн. Кароль Людвик занедужав ще в мартї на катар кишковий подобаючий на бігунку з перерпаною горячкою. Мимо того дїлане кишок ставало поволи нормальне і здавало ся, що недужий прийде знов до здоровля. Однакож, видко, кишки були вже в серединї нарушені, не могли вже втягати в себе поживних соків і горячка вертала, а в наслїдок того недужий нидїв і сили єго опускали. Загальний стан недужого ставав чим раз гірший і в послїдних часах став навіть грівний; бите серця ставало чим раз слабше. До вчера 4 год. пополуднї стан недужого не зміняв ся. Вечером приїхала була донька покійника Архікняг. Марґарита Софія і застала недужого отця ще при зовсїм добрій памяти; він промовив до неї кілька слів і висказав радість з того, що она приїхала. Около 9 год. вечером недужому стало було трохи лекше, але небезпечність таки не минала. Жена покійника Мария Тереса не відступала єго анї на хвилю.

---

6)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

Очи всїх звернули ся в сторону, де капітан вказував пальцем Роберта завішеного на линвах у воздусї більше як сто стіп від помоста. На лици Мариї видко було великий страх.

— Ах, будьте спокійні, міс — сказав Джон Менґліс — я ручу вам за него і надію ся, що незадовго буду міг представити капітанови Ґрантови доброго моряка в особі єго сина — бо я певний, що найдемо того честного чоловіка.

— Нехай вас Господь вислухає, пане Джон — відповіла дївчина.

— Моя дорога дитино, — говорив льорд Ґленарван — я гадаю, що в тім всїм єсть Боже провидїнє і то повинно нам додати відваги і надїї. Дивіть, кілько хоробрих людий жертвує ся для тої гарної справи з такою охотою. То дає менї певність, що наш намір не лише мусить удати ся, але ми дійдемо до нашої мети без великих трудів. Я обіцяв леді Єленї прогульку для приємности — і здаєть ся менї, що додержу моєї обітниції.

— Едварде, — сказала леді Ґленарван — не знаю лїпшого чоловіка від тебе.

— Але-ж моя дорога — я не найлїпший з людий; але на найлїпшім корабли маю найлїпшу залогу яка лиш може бути залогу. Не чудує вас, міс Мариє, наш *Дункан?*

— Противно, мильорде, подивляю єго і то яко правдивий знаток.

— Так, а то звідки?

— Ще як була я дитиною, бавила ся нераз на кораблях мого вітця і обізнала ся з моряцтвом о стілько, що від біди був би з мене не злий моряк, коли-б того конче було треба.

— Чи то може бути, міс! — крикнув здивований Джон Менґліс.

— Коли так — сказав знов льорд Ґленарван — то вскорі стане великим вашим приятелем, бо він не розуміє, щоби на сьвітї могло що небудь рівняти ся зі званєм моряцким. Після єго понятий навіть женщини повинні посьвячувати ся моряцтву. Правда, капітане?

— Без сумнїву, — відповів молодий капітан — а хоч я волїю бачити міс Марию на помостї як на маштї, то помимо того менї приємно, коли чую, що так говорить.

— А тим більше, коли хвалить *Дункана* — докинув льорд Ґленарван.

— А й бо він цїлковито на то заслугує.

— Справдї капітане, — відозвала ся тепер леді Єлена — ти такий гордий на свій яхт, що мене бере охота оглянути єго аж до споду і побачити як там наші добрі моряки уміщені.

— Знаменито — відповів Джон — і дома не буде їм лїпше.

— Та бо они й дїйстно дома, дорога Єлено — сказав льорд Ґленарван. — Той яхт та-ж то часть нашої любої Шкотиї. То кусник відорваний від ґрафства Думбартону; можемо собі представляти, що ми цїлком не полишили нашого краю! *Дункан* то замок Малькольм, а океан — то озеро Льомонд.

— Отже любий Едварде, опроваджуй нас по своїм замку — відповіла леді Єлена.

— Служу пани — сказав Ґленарван — але передусїм позволь менї повідомити насамперед Ольбінета.

Льокай льорда був рівночасно й економом корабля. Навиклий до точного виповнюваня поручень свого пана ставив ся на візване зараз готовий до услуг.

— Ольбінет, перед снїданєм ідемо на прогульку — сказав льорд Ґленарван, так немовби тут ішло о прогульку до якої небудь місцевости в околици Малькольму. — Надію ся, що за нашим поворотом найдемо заставлений стіл.

Ольбінет відповів глубоким і повним поважаня поклоном.

— Майоре, підете з нами? спитала леді Єлена.

— Як кажете... відповів Мек-Небс.

— О, майор потонув в димі свого циґара — сказав льорд Ґленарван — не перебиваймо єму; представляю вам єго, міс Мариє, яко пристрастного курця, що навіть в снї не випускає з уст циґара.

Майор не сказавши нї слова полишив ся на своїм місци, а тамті пішли тимчасом на спід корабля.

Мек-Небс після звичаю бурмотїв щось під

Вечером видано другий білетин, в котрім сказано, що ослабленє недужого єсть все ще грізне і що він хвилями стає непритомний.

Вчера по полудни приїхала до Відня з Ляінц Є. Вел. Цїсарева і зараз поспішила до палати недужого. Під вечер стала збирати ся около недужого вся родина. Є. Вел. Цїсар зарядив молитви за недужого в придворній церкві, котрі відбували ся через цїле пополудне а родина покійника просила телеґрафічно Папу о благословенє для недужого. Благословенє наспіло о 9 вечером. О 10 год. вечером з'явив ся в палатї брат недужого Найдост. Архікн. Людвик Віктор а відтак і Є. Вел. Цїсар, котрий перебув коло недужого цїлу ніч. Вчера сподївано ся ще приїзду сина покійного, Найдост. Архікн. Франца Фердинанда д'Ест, котрий перебуває тепер в Террітет в Швайцариї. Вечером зібралась була в палатї умираючого вже вся родина.

О 11 год. в ночи, здавало ся, що недужому трохи лекше, але вже о 1 год. серце переставало бити і недужому подано для покріпленя трохи вина з коняком. О 2 год. в ночи почалось вже конанє. Архікняг. Мария Тереса не відступала недужого до послїдної хвилї. Покійник закінчив житє о 6 год. 45 мін. рано.

Перегляд полїтичний.

На вчерашнім засїданю Палати послів вела ся нарада над предложенєм правительства в справі ревізиї катастру податку ґрунтового, над удержанєм евіденциї катастру і над проектом відписуваня податку з причини нещасть елементарних. Богато бесїдників промавляло за внесенєм меншости комісиї, щоби опуст виносив пївтретя міліона.

В нїмецкім парляментї розпочала ся вчера дебата над предложенями войсковими. Канцлер заявив, що в осени предложить нову процедуру судів войскових, оперту на новочасних понятях. Заявленє се зробило добре враженє.

Новинки.

Львів дня 19 мая 1896.

— **Іменованя.** П. Міністер скарбу іменував концепіста австрийских зелїзниць державних дра Йос. Мучковского і ад'юнкта прокураториї скарбу дра Ювеналя Розвадовского провізоричними секретарями прокураториї скарбу у Львові. — Міністерство торговлї іменувало почтових практикантів Алекс. Здзеньского в Новім Санчи, Йос. Гольонку в Калуши, Генр. Седляка і Давида Вайнзафта у Львові, Нахмана Мізеса в Тернополи, Казим. Крайчицкого у Львові, Йос. Стасину в Станїславові, Стан. Спиша у Львові, Жигм. Фурку в Кракові, Йос. Клїсецкого в Подґуржи, Мих. Кравчика в Кракові і Вит. Василевича у Львові; дальше почтових експедиторів Винк. Зимналя в Кентах, Казим. Кавтого в Косові, Ник. Яворского в Скалї і Ант. Ґрасля у Львові; а вкінци ц. к. поручника жандармериї Вікт. Піха і ц. к. підофіцирів рахункових Фр. Аґольцера, Ант. Феликса і Фр. Липского асистентами почтовими. — Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів у Львові призначила Здзеньского для Вадовиць, Клисецкого для Кракова, Зимналя для Освицима, Кавтого для Дрогобича, Піху для Кракова, Аґольцера для Тернополя, а Липского і Феликса для Кракова, полишаючи инших новоіменованих на дотеперішних місцях службових.

— **Ц. к. школа артилериї у Вiдни** приймає молодцїв, горожан австрийско-угорских, з окінченою четвертою клясою ґімназияльною або реальною в віцї між 14 а 17 роком житя, котрі зложить вступний іспит на перший рік тої школи. Недостаточні ноти з язика латиньского і грецкого не мають впливу на принятє кандидата. Оплата шкільна виносить для синів осіб войскових 12 зр., для синів офіцирів в резерві і нечинної оборони краєвої та урядників двірских і державних 80 зр.; для инших осіб 150 зр. річно, в ратах піврічних або місячних. Удержанє дає скарб державний. Поданя треба вносити до 15 серпня с. р. до команди школи артилериї у Відни, де можна одержати і подрібнїйші услівя принятя по цїнї 20 кр. за примірник.

— **Духовні місиї** відбудуть ся дня 4, 5 і 6 липня с. р. в Цариньскім. дек. затварницкого, еп. перемиской, старанєм тамошного пароха о. Володимира Левицкого і Товариства церковного сьв. Йоана Хрестителя. Щоби ті місиї відповіли своїй цїли і видали спасительні плоди, надав Є. Сьв. папа Лев XIII. повний відпуст для церкви в Цариньскім в день сьв. Йоана Хрестителя, 6 липня. На тих духовних місиях будуть проповідати ОО. Василияни, о котрих уже прошено видїл Товариства сьв. Ап. Павла у Львові. Додати треба, що то суть перші духовні місиї в глухих горах під Бескидом. При кінци місий відбуде ся посьвяченє хреста місийного в память 300-лїтного ювілею униї Бестейскої.

— **Галицка каса ощадности у Львові** призначила в сїм роцї з свого чистого доходу квоту 15.000 зр. до роздачі поміж добродїйні заведеня. З того дару призначила каса між иншими: 200 зр. для інтернату сьв. Йосафата у Львові, 200 зр. для дївочого інститута СС. Василиянок у Львові, 100 зр. для тов. ремісників „Зоря" і 100 зр. для тов. „Руслан".

— **Вислїд тиснїйших виборів до ради міста Львова** став звістний від вчера вечером. До вибору прийшло — як відомо — 16 кандидатів, з котрих мало бути вибраних вісьмох. Вибори відбули ся минувшої пятьницї дня 15 с. м. По обчисленю відданих голосів показало ся, що вибрано лише 6 кандидатів, прочі одержали число голосів менше від абсолютної більшости. Вибрані радними: Бачевский, Бик, Цибульский, Мариновский, Мозер і Рошковский, а по них найбільше число голосів, але понизше абсолютної більшости одержали: Дзивиньский, Ґостковский, Ґетріц і Савчак, котрі прийдуть знов до тїснїйшого вибору на двох радних. Коли той вибір відбуде ся ще не знати.

— **Забавки з целюльоиди.** Міністерство видало розпорядженє, що забавок для дїтий з целюльоиди не можна під нїяким услівєм продавати; инші-ж предмети вироблені з того материяду мають бути в торговлях і на склепових виставах заосмотрені написом: „Вироби з целюльоиди — легко запальні". Ті що провинять ся против того зарядженя, будуть потягнені до строгої відвічальности.

— **Самоубийство.** В Тернополи, як ми оногди доносили — пострілила ся перед кількома днями учениця VIII-ої кляси тамошної видїлової школи Юл. Рачиньска. Куля загрязла в лївій сторонї груди. Як тепер пишуть з Тернополя, померла Рачиньска оногди при операциї, коли витягано кулю.

— **Фальшівники гроший.** З Темешвару на Угорщинї доносять, що в поблизькій місцевости Вінго викрито фабрику фальшивих гроший, але ведену на більші розміри, як всї дотеперішні такі фабрики на Угорщинї. В мешканю Рани Русенова, Булгарина, найдено кілька виготовлених в Анґлїї великих машин до вибиваня гроший, 126 кільоґрамів металю з льондоньскої відливальні в Вельстон і звиж 300 штук готових вже корон, так знаменито вичеканених, що їх не можна відрізнити від правдивих. Цїлу шайку фальшівників арештовано.

носом сам до себе і непорушний як скала, окружаючи ся що раз то густїйшими клубами диму, глядів на смуги, які яхт полишав за собою на водї. По кількох мінутах такої нїмої задуми оглянув ся нагле і побачив коло себе цїлком незнаного єму чоловіка. Коли би майор був в силї дивувати ся з чого небудь, то безперечно тота несподївана стріча була би єго незвичайно зачудовала. Той незнакомий був мужчина високий, тонкий і сухорлявий та міг мати около сорок лїт; подібний був до довгого цьвяха з великою головкою — бо голову мав дїйсно широку і сильну, чоло високе і розумне, підбородок подовгастий, уста широкі, а ніс дуже тонкий і довгий; очи-ж єго сховані поза величезними окулярами, мали — як здавало ся — прикмету бачити лїпше в темнотї як при блеску сьвітла. Єго лице взагалї вказувало на чоловіка розумного, веселого, товариского, розмовного і немов розсїяного, котрий не бачить того, на що глядить, не чує того, що слухає. На голові мав шапку подорожну, на ногах високі жовті чоботи з шкіряними камашами, штани і короткий кафтан з аксамиту оріхового цьвіту, а численні кишенї були випхані книжками, альбомами, записниками, мошонками і тисячию инших предметів, що приносять більше клопоту як пожитку — не говорячи о довгім дальновидї, що був перевішений на ремінним поясї через плече.

Рухливість незнакомого стояла в дивній суперечности з марморною неподвижностию майора, крутив ся довкола Мек-Небса, дивив ся на него, питав єго поглядом — а той анї гадав довідувати ся, звідки незнакомий приходить, куди їде і що робить на покладї *Дункана.*

Коли загадочний чоловік побачив, що всї єго заходи розбивають ся о ледову рівнодушність майора, вхопив свій дальновид, що цїлком розсунений мав чотири стопи довжини — і ставши як придорожний стовп направив єго в то місце, де небо і вода стикають ся на виднокрузї. По пятьох мінутах гляданя опустив дальновид, поставив єго на помості і сам опер ся на нїм як на палици; тимчасом єго передїлки зсунули ся нагле під тягаром руки, а подорожний позбавлений підпори, трохи не упав на землю.

Кождий инший на місци майора був би бодай розсьміяв ся — Мек-Небс навіть не моргнув оком. Тодї очевидячки знетерпеливлений незнакомий, крикнув наголосом, по котрім можна було пізнати чужинця:

— Гей, економ.

Ждав хвильку — але нїхто не прийшов.

— Економ! — крикнув сильнїйшим голосом.

Пан Ольбінет переходив як раз до кухнї і сильно здивував ся, що єго кличе той довгий, а цїлком незнакомий чоловік.

— А то яка мара? — говорив сам до себе — чи може який приятель льорда Ґленарвана? То не може бути. — Однако приступив до незнакомого.

— Чи то ти економом корабля? — спитав подорожний.

Так, пане, — відповів Ольбінет — але я не маю чести....

— Я подорожний з каюти число шесте.

— Число шесте? — спитав економ.

— Так. А ти називаєш ся?

— Ольбінет.

— Отже мій пане Ольбінет, — сказав подорожний з каюти ч. 6, треба би погадати о снїданю і то чимскорше. Я вже від трийцять шість годин нічого не їв, або радше, я спав трийцять шість годин без перерви, що впрочім легко простити чоловікови, котрий без перестанку гнав з Парижа до Ґлезґо. О котрій годинї, скажи будь ласкавий, дають тут снїданє.

— О девятій — відповів Ольбінет.

Незнакомий хотїв поглянути на годинник, але то коштувало не мало часу, бо найшов єго аж в якійсь там девятій чи десятій кишени.

— До грома! — крикнув — ще нема й осьмої. Отже любий пане Ольбінет, дай менї тимчасом кусник хлїба і склянку вина, бо умираю з голоду і спраги.

Ольбінет слухав не розумiючи нїчого, а незнакомий говорив тимчасом заєдно то о тім то о сїм з незвичайною скоростию.

— А шо-ж капітан? — говорив що раз скорше. — Що капітан, чи ще не встав? А поручник? Що робить поручник, ще доси спить? Погода пречудна, вітер дуже сприяючий — отже корабель пливе сам....

Як раз коли домавляв тих слів, появив ся на сходах Джон Менґлїс.

— А ось і капітан! — сказав Ольбінет.

— А, дуже менї мило, — крикнув незнакомий — дуже менї мило, що вас пізнаю пане Бертен.

Джон Менґлїс остовпів і не знати, що єго більше дивувало: чи то що названо єго капітаном Бертен, чи що бачить перед собою цїлком незнаного собі чоловіка. Тимчасом подорожний, як би нїчого не було, говорив заєдно дальше.

— **Померли**: О. Николай Роздольский, титулярний совітник перемиского консисторії, почетний крилошанин, парох в Сокали, дня 17 с. м. в 76-тім році житя, а 46-тім сьвященьства; — Григорий Балук, півець церковний в Городищи королівскім в 27-мім році житя. Покійний визначував ся праведним житєм і був приміром честного чоловіка для цілої громади.

Господарство, промисл і торговля.

Добрі ради.

— Управа печериць. В инших краях, не так, як у нас стараютъ ся люди і уміють використати кожду дрібничку; розмножують навіть печериці на великі розміри і беруть за них добрі гроші, а у нас мало хто й знає, як виглядає печериця. А преці на печерицях можна би зарабляти добрі гроші; а коли вже ні, то можна би їх мати бодай до домашного ужитку. Коло Парижа управляють печериці штучно в старих ломах каміня або в т. зв. Катакомбах. В них збирають річно по 25.000 кільо печериць і зарабляють на них около півпята мільона риньских. З того зарібку жиє 300 управників печериць. Але бо й які там виводять ся печериці: кілька літ тому назад були на огородничій виставі в Парижи виставлені три печериці, котрі разом важили 1 кільо і 15 дека, значить ся, кожда печериця важила мало що не три чверти фунта. Також і в Лінцу в горішній Австриї почали у вісімдесяти роках управляти печериці на великі розміри в пивницях а радше ямах, з котрих викопано пісок а відтак обернено їх на пивниці пивовара Гачека; там збирано на день по 10 до 12 кільо печериць. На менші розміри може кождий господар розмножувати собі печериці а спосіб на то легкий і не вимагаючий великих коштів і заходів: треба лиш зробити собі грядку на печериці, найліпше з весни а відтак засадити єї зародками печериць. Найважнійша річ — роздобути собі зародки печериць, а то не трудно: Шукає ся місце, де ростуть печериці дико; коли знайде ся печерицю, то обкопує ся єї осторожно аж до тої білої ниточки, на котрій она держить ся. За тою ниточкою копає ся дальше, аж дійде ся до землі густо переросли білими ниточками печеричними. То суть зародки і їх викопує ся з землею. При насаджуваню рослупує ся землю з зародками на кусні величини волоского оріха і садить ся рядками по боках грядки. Грядку знов можна зробити найпростійшим способом так, що вирізує ся мураву на пасовиску або деинде, де печериці люблять рости, і з куснів тої мурави укладає ся в городі в сухім і тінистім місци досить велику купу, котру прикриває ся з верха ріщем і коли нема дощу, поливає ся водою з коновочки з ситцем. Печериці на такій грядці родять аж до пізної осени. Иншим способом робить ся грядку під печериці так: Бере ся кіньский гній, котрий постояв в стайни бодай 10 днів, мішає ся єго з овечими бібками, укладає ся єго на купу і утолочує ся добре та лишає ся на 8 до 10 днів, щоби добре виробив ся; коли єсть темно брунатний і ані за сухий ані за вогкий, то придатний на печеричну грядку. Тогди робить ся з него на сухім і тінистім місци в городі грядку на локоть широку, а довгу, як хто хоче, в той спосіб, що кладе ся на землю насамперед одну верству і утолочує ся єї добре; на ту кладе ся другу, але вже вузшу, і знов потолочує ся, на другу кладе ся третю, ще вузшу і т. д., аж уложить ся весь гній. Так зроблену грядку лишає ся на кілька днів, а коли-б була за суха, то скроплює ся по трохи водою. Наконець обсаджує ся єї зародками печериць в два або три ряди на чотири цалі від землі а на десять один від другого і вкриває ся зверха соломою. В тиждень потім заглядає ся, чи зародки приймили ся, а то пізнати по тім, коли білі ниточки з грудок розійшли ся по мерві. Коли-б до двох неділь того не було видко, то зародки не приймили ся і треба постарати ся о инші. Коли ж би приймили ся, то грядку треба облескати лопатою зі всіх боків і обсипати грубою верствою легкої, пухкої і чорної землі перемішаної з піском і крити соломою з околота з гори на долину, щоби дощ міг по ній легко стікати. В дві неділї по тім можна вже збирати печериці. При збираню підносить ся солому, вибирає ся печерицю а ямку по ній зарівнує ся і знов вкриває ся соломою.

— Сонїчник сїють у нас дуже часто, але по найбільшій части без ясної цїли і хиба на то, щоби діти мали що довбати і гризти. А сонїчник єсть дуже придатна ростина. Олїй з сонїчника єсть дуже делїкатний, а що-до смаку і поживности так само добрим як прованска олива; єго уживають також до сьвіченя, до виробляваня делїкатного мила, а особливо макухи з сонїчника суть добрі на поживу для худоби, а так само і листє єго. Цьвіт дає добрий корм для пчіл а грубі била можуть осїнною порою служити на топливо. Сонїчник любить такий самий ґрунт, як і бараболя, длятого найлїпше садити єго рядами між бараболею, а садити по два або три зерна на 6 до 10 центиметрів від себе; єго треба частійше обсапувати і підгортати, а при тім з одної купки вибирати утлїйші ростинки та засаджувати їх в порожні місця. Коли зерно зчорніє, треба головки зрізувати, але лишати при них довші кінчики, щоби було за що їх повісити. Головки треба вішати в продувних, але безпечних від дощу місцях, щоби зерно зовсїм доспіло, а відтак лупити руками. Сї послїдні дві роботи суть трохи труднїйші і они то мабуть причиною того, що у нас не сїють сонїчників в більшій скількости. В Росиї обсївають ним цїлі лани, а з одного гектара (морґ і три чверти) збирають по 50 до 55 сотнарів зерна.

— Добрий спосіб на нагнїтки єсть слїдуючий: Купити в аптицї за пару крейцарів салїцилевої кислоти, приложити на нагнїток, залїпити єї т. зв. анґлїйським плястром і обвязати платком. По 2 до 4 днях подивити ся, чи нагнїток вже відстав. Так треба зробити ще кілька разів а до 8 найдальше до 14 днів можна позбути ся нагнїтків без всякого болю. Або можна зробити також так: Взяти салїцилевої кислоти (квас салїцилевий — білий порошок, котрий спиняє всяку гниль; первістно роблено єго з верби, від чого й назва, бо salix значить по латинї верба; тепер же роблять єго з карболевої кислоти), додати трошки ґліцерини і зробити з того масть та мастити нею рано і в вечер нагнїтки, доки аж не щезнуть.

— Огонь можна угасити слїдуючим способом: На 30 лїтрів води бере ся 9 кільо соли і 4 і пів кільо сальміяку. Тою мішаниною наповнює ся фляшки з тонкого скла і розкладає ся їх в хатї в ріжних місцях так, щоби на случай пожару були зарав під рукою. В першій зарав хвили, скоро лиш вибухне огонь, кидає ся фляшки на горіюче місце, а они розбиваючись гасять огонь плином, котрий вже не дає огневи ширити ся дальше. У нас, де так часто бувають огнї, а по найбільшій части на случай пожару нема кому ратувати, не завадило би уживати і сего способу. Заможнїйші господарі могли би заосмотрити ся фляшками з тим плином. Був би, що правда, одноразовий видаток, але за то була би і більша безпечність від огню. Ще лїпша має бути слїдуюча мішанина: 30 лїтрів води, 5 кільо амонїкової соли і 10 кільо звичайної соли.

— Підпалки з трачиня. Трачинє, котрого у нас великі маси в тартаках і по лїсах, де ріжуть дерево, марнує ся і гниє на купах, можна би добре зужиткувати на роблене підпалок. В тій цїли топить ся в зелїзнім кітлику кольофонїя (але при тім треба бути осторожним і найлїпше робити ту роботу здалека від всяких будинків) і мішає ся єї з сухим трачинєм, а ту мішанину виливає ся відтак або на зелїзні або камінні плити, розгладжує ся рівномірно і зараз, скоро трохи застигне, крає ся в маленькі таблички 4 центиметри широкі, а 6 центиметрів довгі. На 80 частий трачиня треба брати 10 частий кольофонїї. Таких табличок уживають тепер загально по містах до підпалюваня в печах і продають 10 штук за три крейцарі.

— Позвольте, нехай вам стисну сердечно руку. Передвчера вечером не зробив я того, бо знаю, що перед від'їздом кождий моряк дуже занятий, то й вам не хотів я перепкаджати. Але нині, дорогий капітане, я щасливий, що навязую з вами відносини і знакомість на довший час.

Джон Менґлїс отвирав що-раз ширше очи, поглядаючи то на Ольбінета то на незнакомого.

— Тепер, дорогий капітане, коли вже знаємо ся і єсьмо добрими приятелями, скажіть менї щиро, чи вдоволені ви з своєї *Скотиї?*

— О якій *Скотиї* говорите? — спитав Джон Менґлїс.

— О тій, що на ній пливемо, о знаменитім корабли, котрого фізичні прикмети захвалювано менї на рівнї з моральними прикметами єго начальника, хороброго капітана Бертена. Чи ви може свояк того великого і славного подорожника по Африцї, вашого іменника? Як так, то можете бути справді горді.

— Пане — відповів Джон Менґлїс — не лише що я не свояк подорожника Бертена, але я взагалї не називаю ся і не єсьм Бертен.

— Аґа! Отже то я маю честь говорити з поручником корабля *Скотия* паном Бердніс?

— З паном Бердніс? — повторив Джон Менґлїс, не знаючи вже вкінци що має гадати. Роздумував, чи має до дїла з божевільним, чи з обманцем і хотів вже приступити до рішучого висьвітленя правди — коли втім льорд Ґленарван з жінкою і міс Мариєю вийшли на поклад. Побачивши їх скрикнув незнакомий.

— А, подорожні, подорожні, знамените! Будьте ласкаві, пане Бердніс, представте мене і запізнайте....

І не ждучи на відповідь приступив чим скорше до входячого товариства.

— Пані.... міс — сказав до леді Єлени — пане, відозвав ся, звертаючись з бесїдою до льорда Ґленарван.

— Льорд Ґленарван — сказав Джон Менґлїс.

— Мильорде! — поправив ся тодї незнакомий, перепрашаю вас, що сам представляю ся; але на мори треба часом відступити від приписів формальностий. Маю надію, що вскорі запізнаємо ся, а в товаристві тих дам перейде нам подорож на корабли *Скотия* і скоро і приємно.

Леді Єлена і міс Ґрант не знали, що говорити, бо не уміли собі пояснити, звідки і в який спосіб дістав ся сей чудний чоловік на поклад *Дункана*.

— Пане — сказав тодї льорд Ґленарван — а з ким-же маю приємність говорити.

— Я Яков-Гиацинт-Франц-Мариян Паґанель, секретар париского товариства ґеоґрафічного; член-кореспондент товариств в Берлинї, Бомбаю, Дармштадтї, Липску, Льондонї, Петербурзї, Віднї і Новім Йорцї; почетний член королївского института ґеоґрафічного і етноґрафічного Індиї Всхідної — котрий по двайцятьох лїтах тяжкої працї над ґеоґрафією в своїй комнатї при столику, хотїв вкінци попробовати практики і вибрав ся в дорогу до Індиї, щоби там на місци справдити, зуставити і повязати з собою працї великих подорожників.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 19 мая. З причини смерти Архікн. Кароля Людвика не буде міг Архікн. Людвик Віктор поїхати на коронацийне торжество до Москви і єго заступить Архікн. Евген.

Відень 19 мая. Wiener Ztg. оголосила закон о пенсиях урядників державних і два закони о угоді з Росиєю і Италїєю в справі заряджень на границя підчас холери.

Москва 19 мая. Приїхала тут царска пара, а єї повитали всї великі князї, заграничні репрезента ти і множество народу.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

Розсади ярих і цьвітів
Розсади ростин килимових
Ростини вазонкові
Цибульки цьвітні
Знаряди огородові з найлучших фабрик по цінах найприступнїйших поручають

М. Болїньский і Т. Качиньский
у Львові

Склеп цьвітів і склад насїня пл. Марияцка 3.

Заклад огородничий Садовницка 13. 57

ГАЛИЦКИИ БАНК КРЕДИТОВИИ

почавши від 1 лютого 1890 поручає

4% Асигнати касові
з 30 дневним виповідженєм

3½% Асигнати касові
з 8 дневним виповідженєм, всїже знагодачі ся в обігї

4½% Асигнати касові
з 90 дневним виповідженєм, будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 проц. з дневним терміном виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890. 10 **Дирекция.**

Бюро оголошень і дневників
приймає
ОГОЛОШЕНЯ
до всїх дневників
по цїнах ориґінальних.

Стация зелїзницї **Мушина-Криниця**		
з Кракова	*8*	*год.*
зі Львова	*12*	*„*
з Пешту	*12*	*„*

Ц. к. ЗАВЕДЕНЄ ЗДРОЄВЕ
Криниця (в Галичинї)
Найвасїбнїйша щава зелїзиста.

В місци:
почта *три рази денно,*
телеґраф, аптика.

Положенє гірске в Карпатах 590 метрів над пов. моря. Від стациї зелїзничої година дороги битої, добре утриманої.

Средства лїчницї: клїмат підальпейский, купелї зелїзисті, засібні в вільний квас вуглевий, огріванї методою Щварца (в р. 1895 видано їх 47.000).

Купелї боровінові, парою огріванї (в р. 1895 видано їх 18 000)

Купелї ґазові: з чистого квасу вуглевого.

Ц. к. заведенє гидропатичне: під проводом специялїста Дра Г. Еберса (в р. 1895 видано 28 000 процедур гидропатичних).

Пите від мінеральних місцевих і заграничних, **Жентиця, кефір, ґімнастика лїчнича.**

Лікар здроєвий Др. Л. Копфф цїлий сезон стало ординуючий. Надто 14 лїкарів вільно практикуючих.

Проходи. Дужий великий парк смерековий знаменито удержуваний. Близші і дальші прогулки в чудові Карпати.

Помешканя. Більше як 1500 покоїв з комфортом умебльованих, з комплетною постелею, услугою, дзвінками електричними, печами і т. д.

Костел католицкий і церков Величавий **дім здроєвий,** кілька реставраций, кілька пансіонатів приватних, молочарні, цукорні.

Музика здроєва під проводом А. Вроньского під **21 мая**. Сталий **театр,** концерта.

Фреквенция в р. 1895 5096 осіб.

Сезон від 15 мая до 30 вересия.

В Маю, Червню і Вересню цїни купелей, помешкань і страв в головній реставрациї знижені о 20%

Розсилка води мінеральної від Цьвітня до Падолиста, склади у всїх більших містах в краю і за границею.

В місяци линию и серпни убогим жадні пільги, як увільнене від такс здроєвих і т. и. уділені не будуть.

На жаданє уділяє обяснень 53

Ц. к. Заряд здроєвий в Криницї.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплєтні урядженя купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жаданє висилає ся катальоґи. 8

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Бюро дневників і оголошень Л. Пльона у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.